

Rigsdagstidende.

1851. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 142.

Tredie Session.

46de Møde.

Torsdagen den 18de December.

(Forts.)

Ne: Jeg troer, at der til de sidste Ditringer endnu kan søies en Betragtning, den nemlig, at der i Fremtiden, og jeg vil haabe, at det forestaaer ved en Omorganisatioen af det lærde Skolevæsen, bør fra Communens Side medvirkes til det store Offer, som Staten ved Siden deraf endnu har at bringe. Hidtil er det jo vel ikke skeet i nogen Commune, hvor Skolebygningerne fremkom alene ved Statens Midler og Skolerne vedligeholdtes af Staten alene, men eengang maa jo altid være den første, hvis man forøvrigt vil, at der skal betrædes en ny Vej. Her fremtræder nu netop det Tilfælde, at der skal anvendes en Capital, hvis Skolen skal vedligeholdes. Skal dette derfor skee, saa forekommer det mig, at det er den ringeste Fordring, vi bør stille til Communen, som dog altid har Hovedfordelene af et saadant Instituts Tilværelse i Byen, at den tilveiebringer den Sum, som dertil udfordres, og, naar jeg ikke tager feil, saa er man heller ikke i Randers By siern fra den Tanke, er man heller ikke der ganske uforberedt paa at understøtte Skolens Vedligeholdelse, netop paa en saadan Maade, naar man seer, at Statens Kræfter ikke længere bestandigt skulle være den Kilde, hvoraf man udsukkende kan vedblive at øse.

Cultusministeren: Udvalget har ogsaa her foreslaaet en Sammendragning af løbende og extraordinaire Udgifter ved det lærde Skolevæsen og i Forbindelse dermed en Nedsættelse af circa 389 Rbd. Jeg har i det Bæsentlige erklæret mig enig i de flere tidligere lignende Nedsættelser, som ere foreslaaede, men jeg maa bede Udvalget inden 3die Behandling

at tage under nærmere Overbetelse, om ikke den her omhandlede Nedsættelse, som ved første Bieskast synes liden, dog er meget søselig og uden Tvivl for betydelig. I nogle af de tidligere omhandlede Tilfælde bleve nemlig de saakaldte løbende Udgifter sjeldent opbrugte, men jeg skal tillade mig at levere Udvalget en Dypgjørelse, hvoraf det her vil sees, at det til løbende Udgifter ansatte Beløb nødvendig maa medgaae. Der hører nemlig herunder Udgifter ved 14 Skoler af forskjellig Art, til Skoleopvarmning, Reengjøring, Programmer o, s. v., som hvert Aar komme igjen, saa at deri kan Intet spares, tværtimod er der endog saa beregnet Afgang i disse løbende Udgifters hidtilværede Beløb, paa Grund af den forventede Nedlæggelse af en Skole. Den hele Nedsættelse af 389 Rbd, vil altsaa falde paa de øvrige 1000 Rbd. til extraordinaire Udgifter, hvilket vil udgjøre over 30 pCt. Jeg skal nu oplyse, hvormange forskjellige Ting der her ligge under de extraordinaire Udgifter ved disse forskjellige Skoler, rigtignok smaa Udgifter, men som stadigt forekomme, nemlig Reisepenge til de tiltrædende Lærere, Bidrag til Trykningen af større Programmer, Bidrag til literaire Arbejder af Lærerne ved Skolerne, Anskaffelse af nye Gjenstande til de videnskabelige Samlinger, som kunne erholdes for særdeles godt Kjøb, Omkostninger ved Retsager og en heel Deel andre smaa Udgifter. Som Følge heraf troer jeg, at Udvalget kunde komme til den Anskuelse, at, naar de øvrige tidligere omtalte større Nedsættelser af denne Art finde Sted, kan den her foreslaaede muligt indtil videre frsafaldes.

Hvad Spørgsmaalet angaaer om Bygningen til Randers Skole, da vilde det være meget ubetimeligt af mig, naar jeg allerede nu skulde være kommen til en aldeles fast An-